K. J. Eesti-Ma-Rahwa

Kalender,

ehk

Täht-Raamat

1798.

Aasta peäle, pärrast meie

Issanda JEsusse Kristusse

Sündimist.

Tallinnas
Trükkitud Lindworsse Kirjaderga.

Pärrast sedda kallist Jesusse Kristusse sündimist, on tannatud se 1798. aasta.

Pärrast ma-ilma lomist	5746
Pärrast Luterusse öige Usso ülles-wötmist	282
Pärrast wanna katko	141
Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi läks	120
Pärrast sedda kui Toompä pöllend	114
Pärrast sedda sure nälja hakkatust	103
Pärrast teist katko	88
Pärrast meie armolisssema Keisri-ja Sure Herra Paul Petrowitsi sündimist	44
Pärrast sedda kui ta hakkand wallitsema	

Pühha-Päwa Mark C.

Joulo-ja Wastla-päwa wahhel, on 6 Nädalat, 2 Päwa.

Märkide selletaminne.

Noor ku.

Essimenne werendel.

Täis ku.

Wiimne werendel.

Hea aadrit lasta.

Hea kupps lasta.

Hea arstimisse rohto wötta.

Hea küiwada ning istutada.

Hea lapsi woõrutada.

Sedda, mis pitkaliste peab kaswama.

Hea puid raiuda hone tarwis.

Ahjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

JANUARIUS. Neäri-Ku.

Kristusse Umberleikamisf. Luk. 2, 21.

1	Rede	Neäri. P.	Aita Jummal!
2	Loupääw	Abel Set	Kül-

JESUS Egiptusse maal. Matt. 2, 13.

3	Pühhap.	P. p. Neäri. P.	mad
4	Esmasp.	Enok	Il-
5	Teisipääw	Metusalem	mad
6	Kesknäddal	3 Kunning. P.	☼ 2, 20. e. L.
7	Neljaspääw	Julianus	selge
8	Rede	Erart	☩ ♈
9	Loupääw	Peatus	taewa-

JESUS 12 aastat wanna. Luk. 2, 41.

10	Pühhap.	1 P. pär. 3. K. P.	Paawli P.
11	Esmasp.	Ewraim	ga.
12	Teisipääw	Rein	Lum-
13	Kesknäddal	Hilarius	me-
14	Neljasp.	Weliks	☽ 6, 58. e. L.
15	Rede	Tirik	saddo
16	Loupääw	Kristian	♉ ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pulmad Kana-Liñnas. Joann. 2, 1.

17	Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	Tõnnise P.
18	Esmasp.	Ewraim	♈ ♉
19	Teisipääw	Sara	tuisk.
20	Kesknäddal	Waab. Sebast.	Wah-
21	Neljasp.	Neto	☼ 5, 4 L.
22	Rede	Winsent	hel
23	Loupääw	Lotta	päwa-

Wina-mäest. Matt. 20, 1.

24	Pühhap.	3. P. pär 3. K. P.	paist-
25	Esmasp.	Paawli Ümb.	sed
26	Teisipääw	Polikarpus	Pä-
27	Kesknäddal	Krisostom	☾ 8, 46. p. L.
28	Neljap.	Karl.	wad
29	Rede	Samuel	Kül-
30	Loupääw	Adelaund	☩ ♉

Külwi-Mehhest. Luk. 8, 4

31	Pühhap.	4 P. p. 3. K. P.	maga.

FEBRUARIUS. Küünla = Ku.

1 Esmaspääw	Pirrit	Lumme=
2 Teisipääw	Kanula P.	tuisk
3 Kesknäddal	Hanna	tule=
4 Neljaspääw	Weronika	☼ 9, 20. p. L.
5 Rede	Agata	ga.
6 Loupääw	Tio	^

Pimme Tee = äres. Luk. 18, 31.

7 Pühhap.	Paast Pühhap.	Kange
8 Esmasp.	Wastla P.	kül=
9 Teisipääw	Tuhka P.	mad
10 Kesknäddal	Kolastika	Päwad:
11 Neljasp.	Edo	^ ♣ selge
12 Rede	Eulalia	☽ 10, 21. p. L.
13 Loupääw	Penigna	taew.

Kristusse kiusatamissest. Matt. 4, 1.

14 Pühhap.	1 P. Paastus.	Heit=
15 Esmasp.	Waustina	♣ lik
16 Teisipääw	Juliana	kud

Sel Kuul on 28 Päwa.

17 Kesknäddal	Alexander	Ilmad:
18 Neljasp,	Konkordia	^ wahhel
19 Rede	Simon Apost.	☼ 2, 50. c. L.
20 Loupääw	Eigarius	∴ kange

Kananea = Naesest. Matt. 15, 21.

21 Pühhap.	2 P. Paastus	külm.
22 Esmasp.	Peetri P.	Selged,
23 Teisipääw	Serenus	∴ tuul=
24 Kesknäddal	Maddise P.	sed,
25 Neljasp.	Wiktorius	ja
26 Rede	Nestor.	☾ 11, 25. c. L.
27 Loupääw	Leander	külmad

Sest kes kurratist waewatud. 4.

28 Pühhap.	3 P. Paastus.	^ Päwad,

MARTIUS. Paasto-Ku.

1 Esmaspääw	Albinus	Kange
2 Teisipääw	Medea	külma
3 Kesknäddal	Eers	Ilmade
4 Neljasp.	Adrian	järrel
5 Rede	Angelus	☩ ♣ ♥ on
6 Loupääw	Kotwrid	☼ 3, 32. e. L.

5000 Mehhe Söötmissest Joann, 6, 1.

7 Pühhap.	4 P. Paastus	selged
8 Esmasp.	Siprian	ja
9 Teisipääw	Pöörl. Pääw	pehmed
10 Kesknäddal	Perpetua	Ilmad
11 Neljasp.	Konstantin	lota.
12 Rede	Krekor	Pääw
13 Loupääw	Ernestus	ak-

JEsus kiwwidega wissatud. Joann 8, 46

14 Pühhap.	5 P. Paastus	☽ 9, 50. e. L.
15 Esmasp.	Longinus	kab
16 Teisipääw	Kert	⌃

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Kesknäddal	Druto	✕ sulla-
18 Neljasp.	Willemina	tama
19 Rede	Kabriel	∴
20 Loupääw	Paast Mar. P.	agga

Kristusse sisse-söitmissest. Matt. 21, 1.

21 Pühhap.	6 P Paastus.	☼ 0, 15. e. L.
22 Esmasp.	Rawael	ööd
23 Teisipääw	Tiits	✕ ✠
24 Kesknäddal	Kasimir	on
25 Neljasp.	Suur Neljas P.	külmad.
26 Rede	Suur Rede.	Sulla
27 Loupääw	Kustaw	iim

Kristusse üllestousmissest. Mark. 16, 1.

28 Pühhap.	1 Pühha.	☾ 4, 5. e. L.
29 Esmasp.	Teine Pühha.	wih-
30 Teisipääw	Kolmas Pühha.	maga.
31 Kesknäddal	Detlaus	✕ ⌃ ✠

APRILIS. Järri- ehk Mahla-Ku.

1 Neljaspääw	Karjaliste P.	Niis-
2 Rede	Teodorus	ked,
3 Loupääw	Ferdinand	ud-

Kiüni-paudud Uksist. Joann 20, 19.

4 Pühhap.	1 P. p. Üllest. P.	dused
5 Esmasp.	Maksim	☼ 7, 55 e. L.
6 Teisipääw	Kölestin	Ilmad
7 Kesknäddal	Aaron	∴
8 Neljasp.	Liborius	wahhel
9 Rede	Bogislaus	Lumme-
10 Loupääw	Leo	✕ ✠

Heast karjatsest, Joann. 10, 12.

11 Pühhap.	P. 2 P. p. K. Üll.	wahhel
12 Esmasp.	Etsekiel	☽ 5 40. p. L.
13 Teisipääw	Serwasius	Wih-
14 Kesknäddal	Küüni P.	ma-
15 Neljasp.	Karin	saoga.
16 Rede	Rudolw	Nende
17 Loupääw	Hans	✠ ♣ ✕

Sel Kuul on 30 Päwa.

Ürrikesse aja pärrast Joann. 16, 16.

18 Pühhap.	3 P. p. Üllest. P.	järrel
19 Esmasp.	Timon	☽ 9, 40. e. L.
20 Teisipääw	Adolarius	sel-
21 Kesknäddal	Sulpisius	ged
22 Neljasp.	Linno † Pääw.	tuul-
23 Rede	Järri P.	sed
24 Loupääw	Albert	willud

Kristusse äraminnemissest. Joann. 16, 5.

25 Pühhap.	4 P. p. Üllest. P.	ja
26 Esmasp.	Etsekias	☾ 9, 44. p. L.
27 Teisipääw	Ludolw	
28 Kesknäddal	Klaus	wad
29 Neljasp.	Tule † Pääw.	∴
30 Rede	Reinmund	Ilmad.

MAIUS Mäio-ehk Leht-Ku.

1 Loupääw	Wolbri Pääw.	Kange

Ohigest pallumisseſt. Joann. 16, 23.

2 Pühhapääw	5 P. p. Ün. P	tuul,
3 Esmasp.	Sigismund	niis-
4 Teiſipääw	Kottard	☼ 9, 40. p. l.
5 Keſknäddal	Suſanna	ket
6 Neljaspääw	Suur † Pääw.	wil-
7 Rede	Tanislaus	lud
8 Loupääw	Walerius	Il-

Römustajaſt. Joann. 15, 26.

9 Pühhap.	6 P. p. Ün. P	mad.
10 Esmasp.	Parnabas	Heit-
11 Teiſipääw	Wiktoria	☽ 11, p. l.
12 Keſknäddal	Kert	✕ ✝ ● lik-
13 Neljasp.	Liberatus	kud
14 Rede	Sabina	Päwad.
15 Loupääw	Sohwi	● Head

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pühhaſt Waimuſt. Joann. 14, 23.

16 Pühhap.	Kelli-Pühhi	ja
17 Esmasp.	Teine Pühha	ſojemad
18 Teiſipääw	Kolmas Pühha	☼ 3, 10. p. l.
19 Keſknäddal	Potenſia	Ilmad
20 Neljasp.	Pill	✕ ●
21 Rede	Teſiderius	akka-
22 Loupääw	Emilia	wad

JESUS ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

23 Pühhap.	Jaino Jumin. P.	tulla,
24 Esmasp.	Pendiks	mür-
25 Teiſipääw	Urban.	
26 Keſknäddal	Ester	☾ 3, 10. e. l.
27 Neljasp.	Veet	riſta-
28 Rede	Willem	mis-
29 Loupääw	Mart.	ſe-

Rikkaſt Mehheſt. Luk. 16, 19.

30 Pühhap.	1 P. p. J. a. L. P.	ga.
31 Esmasp.	Wikand!	✝ ●

JUNIUS. Jaani-Ku.

1 Teisipääw	Kotskal	Willo,
2 Kesknäddal	Hiskia	selged
3 Neljaspääw	Rasmus	☼ 8, 37. e. L.
4 Rede	Liso	soiad
5 Loupääw	Poniwasius	ja

Surest Ohto-söma-aiast, Luk. 14, 16.

6 Pühhap.	2 P. pr 3. a. J. P.	kuiwad
7 Esmasp.	Lukretsia	Ilmad.
8 Teisipääw	Medardus	☽
9 Kesknäddal	Pertram	Pilwsed
10 Neljasp.	Pitkem Pääw.	☽ 3, 18. e. L.
11 Rede	Wlawius	Pä-
12 Loupääw	Pasilides	wad

Kaddumud Lambast, Luk. 15, 1.

13 Pühhap.	3 P. pr. 3 a. J. P.	pöra-
14 Esmasp.	Eliseus	✝ ● wad
15 Teisip.	Widi Pääw.	wihma
16 Kesknäddal	Justina	pole.

Sel Kuul on 30 Päwa.

17 Neljasp.	Kreet	☼ 7, 9. e. L.
18 Rede	Nikander	Tunine,
19 Loupääw	Kerwasius	☽ selle

Olge armolisjed, Luk. 6, 36.

20 Pühhap.	4 P. p 3 a. J. P.	järrel
21 Esmasp.	Rael	on
22 Teisipääw	Uhkasius	Mürris-
23 Kesknäddal	Pasilius	✝
24 Neljasp.	Jaani Pääw	tamine
25 Rede	Kristiana	☾ 8, 8. e. L.
26 Loupääw	Jeremias	ne,

Rohkest kalla-sagist, Luk. 5, 1.

27 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	kange
28 Esmasp.	Josua	wihmaga
29 Teisipääw	Pet. Paawl. P.	odata
30 Kesknäddal	Judit	✝ ●

JULJUS. Heina-Ku.

1	Neljaspääw	Teobald	Pea
2	Rede	Heina Mar. P.	☼ 5, 25. e. L.
3	Loupääw	Kornelius.	

Wariseride Digusfest. Matt. 5, 20.

4	Pühhap.	P. p. z. a. J. P.	selge,
5	Esmasp.	Anselm	pea
6	Teisipääw	Hektor	
7	Kesknäddal	Demetrius	pilw-
8	Neljaspääw	Trino	☽ 8, 21. e. L.
9	Rede	Kilian	ne.
10	Loupääw	Israel	

4000 Mehhe söötmisfest, Mark. 8, 1.

11	Pühhap.	P. p. z. a. J. P.	Wägga
12	Esmasp.	Hindrik	soiad
13	Teisipääw	Marrete P.	Pä-
14	Kesknäddal	Bonawent	wad
15	Neljasp.	Apost. Jagg.	wih-
16	Rede	August	☼ 8, 5. e. L.
17	Loupääw	Aleksius	mata.

Sel Kuul on 31 Päwa.

Walle Prohwetidest, Matt. 7, 15.

18	Pühhap.	P. p. z. a. J. P.	Selge
19	Esmasp.	Ruwina	taew,
20	Teisipääw	Elias	selle
21	Kesknäddal	Taniel	järrel
22	Neljasp.	Apollina	wihm
23	Rede	Karolina	mür-
24	Loupääw	Kirsti	☾ 11, 50. p. L.

Ülekohtfest Maia piddajast, Luk. 16, 1.

25	Pühhap.	P. p. z. a. J. P.	rista-
26	Esmasp.	Anno	misse-
27	Teisipääw	Marta	✕
28	Kesknädda	Peadriks	ga.
29	Neljasp.	Olewi Pääw.	
30	Rede	Abdon	✕
31	Loupääw	Kermann	

AUGUSTUS. Leikusse-Ku.

Jerusalemma Liinna ärrarikmisseſt Luk. 19,41.

1 Pühhapääw	10 P. p. 3. a. J. P.	☼	1, e. L.
2 Esmaspääw	Eleasar		Pectri Wang.
3 Teiſipääw	Judas		Selged
4 Keſknäddal	Dominikus		ja
5 Neljaspääw	Eigenius		ſoiad
6 Rede	Donatus		Ilmad.
7 Loupääw	Siriakus	☽	3, 34. p. L.

Wariſeriſt ja Tölneriſt, Luk. 18, 9.

8 Pühhap.	11 P. p. 3. a. J. P.		Wahhel
9 Esmasp.	Romanus	✕	wihm,
10 Teiſipääw	Laurise P.		wahhel
11 Keſknädda	Herm		murris-
12 Neljasp.	Eiſebius		ta
13 Rede	Klara		min-
14 Loupääw	Ello		ne.

Kurdiſt ja keletumaſt, Mark. 7, 31.

15 Pühhap.	12 P. p. 3. a. J. P.	☾	17, 5. e L.
			Aulki Mar. P.

Sel Kuul on 31 Päwa.

16 Esmasp.	Iſaak		
17 Teiſipääw	Leno		Poudo
18 Keſknäddal	Sebald		Ilm,
19 Neljasp.	Rut		ſojad
20 Rede	Wilibert	●	öhtud,
21 Loupääw	Sakeus	●	✕

Preeſtriſt ja Lewitſt, Luk. 10, 23.

22 Pühhap.	13 P. p. 3. a. J. P.		uddu-
23 Esmasp.	Parsabas		12, p. L.
24 Teiſipääw	Pertli P.		ſed
25 Keſknäddal	Ludewik	∴	Öhd.
26 Neljasp.	Ireneus		Tuul-,
27 Rede	Perent		ne;
28 Loupääw	Aukustin		ja

Kämmeſt Piddali-többiſeſt. Luk. 17, 11.

29 Pühhap.	14 P. p. 3. a. J. P.		ſelge
30 Esmasp.	Rebekka	☥ ☼	8, 40. e. L.
31 Teiſipääw	Penjamin		taew.

SEPTEMBER Süggise-ehk Mihkli-Ku.

1 Kesknäddal	Ekidius	Willud,
2 Neljaspääw	Elisa	niis-
3 Rede	Reinart	ked
4 Loupääw	Moses	✕ ♣

Mammonast, Matt. 6, 24.

5 Pühhap.	15 P. p. 3. a. J. P.	ja
6 Esmasp.	Magnus	☽ 2, 20. e. L.
7 Teisipääw	Regina	wih-
8 Kesknäddal	Maria Sündm.	ma-
9 Neljaspääw	Abigail	sed
10 Rede	Eobald	Il-
11 Loupääw	Pöörl Pääw	mad.

Naini-Liñna-Surnust, Luk. 7, 11.

12 Pühhap.	16 P. p. 3. a. J. P.	Tuulne,
13 Esmasp.	Amatus	Wih-
14 Teisip.	† Ullendam.	☉ 3, 40. e. L.
15 Kesknäddal	Nikodemus	ma-
16 Neljasp.	Eiwemia	⌃ ♣

Sel Kuul on 30 Päwa.

17 Rede	Titus	saddo.
18 Loupääw	Werner	✝ Uddu-

Wee-többisest. Luk. 14, 1.

19 Pühhap.	17 P. p. 3. a. J. P.	sed
20 Esmasp.	Töns	Ilmad,
21 Teisipääw	Mattensse P.	külmad
22 Kesknäddal	Morits	☾ ☾ 2, 5. e. L.
23 Neljasp.	Osea	Ööd.
24 Rede	Kleowas	∴
25 Loupääw	Haralt	Selge

Suremast Kässust. Matt. 22, 34.

26 Pühhap.	18 P. p. 3. a. J. P.	taew,
27 Esmasp.	Adolw	kange
28 Teisipääw	Wentsel	☉ 5, 10 p. L.
29 Kesknäddal	Mihkli Pääw	tulega.
30 Neljasp.	Heironimus	⌃ ♣

OKTOBER. Wina-meil Roja-Ku.

1	Rede	Wolmer	Rop-
2	Loupääw	Wolrad	pud

Allwatud Innimesseſt. Matt. 9, 1.

3	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	ſantid
4	Esmasp.	Prants	Ilmad.
5	Teiſipääw	Wides	☽ 4, 50. p. l.
6	Keſknäddal	Amalia	Wahhel
7	Neljaspääw	Suſanna	ſelge,
8	Rede	Kuſtaw	
9	Loupääw	Tomaſia	

Pulma Rideſt, Matt. 22, 1.

10	Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	wahhel
11	Esmasp.	Angelus	∴ tuul,
12	Teiſip.	Mai	wihma-
13	Keſknäddal	Terſſe.	☍ 9, 8. p. l.
14	Neljasp.	Kalikſtus	ſaoga.
15	Rede	Heddo	✝ Niis-
16	Loupääw	Kallus	∴ ked

Sel Kuul on 31 Päwa.

Kunninga-Wehhe-Pohja, Joann. 4, 47.

17	Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	uddu-
18	Esmasp.	Lukas	ſed
19	Teiſipääw	Lutſius	Päwad,
20	Keſknäddal	Wendelin	wahhel
21	Neljasp.	Urſel	lumme-
22	Rede	Sewerin	☾ 0, 9 e. l.
23	Loupääw	Salome	ſao-

Kawwalaſt Sullaſeſt Matt. 18, 23.

24	Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	wah-
25	Esmasp	Kriſtian	hel
26	Teiſipääw	Amandus	wihma-
27	Keſknäddal	Wilip	ga.
28	Neljasp.	Engelbrecht	☼ 3, 4 e. l.
29	Rede	Abſalom	Selge
30	Loupääw	Joſawat	ja

Kohto-Rahhaſt, Matt. 22, 15.

31	Pühhap.	23 P. p. 3. a. J. P.	külm.

NOVEMBER. Talwe-Ku.

1 Esmasp.	Pühhade P.	Wihma-
2 Teisipääw	Hingede P.	sed,
3 Kesknäddal	Kottlieb	✓
4 Neljaspääw	Ott	☽ 11, e. L.
5 Rede	Käsper	tuul-
6 Loupääw	Paltser	sed,

Jairi Tüttrest, Matt. 9, 18.

7 Pühhap.	24 P. p. 3. a. J. P.	san-
8 Esmasp.	Writs	tid
9 Teisipääw	Teodora	∴ Il-
10 Kesknäddal	Martin Luther	mad.
11 Neljasp.	Martini Piisk.	Lumme-
12 Rede	Arkadius	tuisk.
13 Loupääw	Predrik	☉ 2, 10. p.

Hirmsast ärrakautamisse tõost, Matt. 24, 15.

14 Pühhap.	25 P. p. 3 a. J. P.	wahhel
15 Esmasp.	Atanasius	✝
16 Teisipääw	Ulweus	külm

Sel Kuul on 30 Päwa.

17 Kesknäddal	Jonas	wahhel
18 Neljasp.	Esra	∴ sulla.
19 Rede	Liisbet.	☾ 8, 28. p. L.
20 Loupääw	Amos	Kül-

Wiimsest kohtust Matt. 25, 31.

21 Pühhap.	26 P. p. 3. a. J. P.	Kar. Oh-
22 Esmasp.	Sesilia	mad
23 Teisipääw	Klement	✓ Päwad,
24 Kesknäddal	Josias	selge
25 Neljasp.	Kaddrina P.	taewaga,
26 Rede	Konrad	☼ 3, 27. e. L.
27 Loupääw	Isai	⋀ akkawad

Kristusse Sisse-söitmisest, Matt. 21, 1.

28 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	tulla.
29 Esmasp.	Ewert	∴
30 Teisipääw	Andrese P.	

DECEMBER. Joulo-Ku.

1 Kesknáddal	Irent	Külmad
2 Neljaspáäw	Kandidus	Päwad,
3 Rede	Parbo	☾ Lumme-
4 Loupáäw	Agaton	☽ 7. 45. e. L.

Tähhet, eñne wimist Päwa. Luk. 21, 25.

5 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	saoga.
6 Esmasp.	Niggolas	☾
7 Teisipáäw	Natalia	Selge
8 Kesknaddal	Mar. Sawinne	taew,
9 Neljaspáäw	Juhkum	☾
10 Rede	Lühhem P.	külma
11 Loupáäw	Elso	∴ Il-

Joannes Wangi-tornis. Matt. 11, 2.

12 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	☀ 5, 53. p. L.
13 Esmasp.	Lutsia	☾ made-
14 Teisipáäw	Nikasius	ga
15 Kesknáddal	Johanna	● Sulla
16 Neljasp.	Lidia	ja

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Rede	Albina	wahhel
18 Loupáäw	Kristow	∴ niisk.

Joannesse Tunnistusseſt. Joann. 1, 19.

19 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	☾ 4, 13. e. L.
20 Esmasp.	Abram	● Külmad,
21 Teisipáäw	Toma P.	selged
22 Kesknádda	Peata	☾ ✠
23 Neljasp.	Ado	Päwad
24 Rede	Ewa	löp-
25 Loupáäw	Joulo	peta-

Seſt immekspannemisseſt. Luk. 2, 33.

26 Pühhap.	Teine Pühha	☀ 5, 40. e. L.
27 Esmasp.	Tomas Pühha	P. p. K. Tull. P.
28 Teisipáäw	Süta Laste P.	wad
29 Kesknáddal	Noa	sedda
30 Neljasp.	Tawet	aasta.
31 Rede	Silwester.	☾ ✂ ∴

3 50

Päwa ja Ku Warjutamisseſt.

Sel aastal on kaks Päwa- ja kaks Ku-warjutamised; agga need keik ei olle meie pool mitte nähtawad. Selle ühhe Ku-Warjutamisse otsa, meie agga näme, kahhekſateiſtkümnenal Maio- ku Päwal ühto, kello pool ühhekſaſt ſadik, ühhe werendek Kümme peäle.

Monned tähhändamisse-juttud.

I.

Ennemuiste olli ühhel maia-mehhel ſuur loju-ste karri. Kül olli temmal hobbosid, kül weiſſid kül lambaid, kül ſiggo, ja keikſugu muid puddo lojukſid, ja keikide eeſt [illegible] temma head hoolt. Ei pudund ei ühhel ainſal ſömiſt, egga jomiſt. Igga

ga karial ollid isse-karjatsed, kes sui aego kassuwa rohho ma peål hobbosed ja weiksed söötsid, ja lambad ja sead señna wisid kus parrajalt sůa said; ei keeldud ka wet neil, sest jöe ja hallika ja kaewo jures anti iggaühhel jua sedda möda, kui tarwis olli. Talwe ülle peti neid hästi ülles, ei mitte palja pöllo pöhhoga, waid ka heina-ja wiljaga, sest maia-mees teädis, et lojuksed hästi piddades ja toites, maia isse saab üllespetud. Nenda olli keikipiddi selle lojukse karjaga hea luggu. Hobbosed ja häriad ollid rammus ja joudsid hästi künda ja äästada ja muud tööd tehha; lehmad andsid rohkeste pima, kust woid ja juusto sai tehtud. Lambad nideti ja nemmad andsid häid willo, ja sead ja puddolojuksed siggisid korra pärrast.

Ag-

Agga nende hulka tulli üks rebbane, kawwal ja pettis. Kaddedusse pärrast hakkas ta neid pilkama ja naerma, ja wimaks neile kurja nou andma. „Eks teie „leia isse roidust ja mis teil tarwis läh„häb? ütles temma, — miks selle maia„mehhe pilli järreitantite? miks tema sanna „kulete? — eks teie woi omma kae peål „ellada ja ennast toita, kima et tööd per„remehhele tete, ja temmale head kasso „sadate? — Oh teie rummalad! eks wil„ja orras kaswa muidogi teie heaks? eks „heinamaad haljanda tete kassuks? mis „teie karja-ma peål agga säte, karjatse „piitsa ja koera haukumist kartes. Teil ep olle „karjatsid, ep olle saatjad egga juhhatajat, „egga üllemat tarwis.“ Nenda praggas se kawwal pettis rebbane, ja jurem karja hulk

wot-

wottis temma kurja nou wasto. Lambad üksi agga ei uskunud tedda, ja jäid wanna wisi järret ellama. Agga teised, kes ka wahhest sü pärrast ollid hirmo sanud, läksid sest aiast lalale, hakkasid hulkuma ja keikist ennast lahti wõtma! mis tännini oñeti teädsid, ennese kohhus olnud ollewad. Nende kurri meel ihhaldas mässaja ello, ja et kül maia-mees neid heaga nomis, ka monnel hirmo andis, siiski ei wotnud nemmad ennam temma sanna kuulda, waid teggid kahjo ja melehaigust temmale ja keikidele seäl ümberkaudo. Nemmad jooksid wallale mõda maad. Härjad aiasid äedo mahha ja pannid wilja nabrad nahka; hobbosed wotsid woimust käest, kargasid krawide ja aedade üle, ja tallasid wilja ja heinamaad sutumaks ärrä; sead tonguśid orrase üles, ja pöörlesid wilja kuhjade al. Ei hobbone, egga härg añnud ennam ennast tõle kätte, waid panni agga wasto; ei lehm lasknud ennast lüpsta, ei sigga lauta kiñni pañna. Keik, mis piddi sündima, jäi teggemata, ja õige kirjo luggu olli nüüd selle karjaga.

Agga kas se wastopanneminne, se törkuminne, se wallalejooksminne ja kärratseminne sel karjal heaks tulli? Ei töest mitte. Talli tulli kätte ja ei jänud talwe üle toidust, sest keik olli hukkatud ja rikkutud, mis toidusseks tarwis läks. Omma käe peäl ellades, ilma hoidjatta ja karjatseta, tulli hunt ja murdis nõdremaid nende seast. Teised eksisid metsa ärrä, ja ei leidnud ennam teed. Monned tappis nälg ja janno, monned jälle külm ja paljo said muud surma. Ja, kui nem-

mad kurjaste wastopannid ja tõrkusid, siis sadeti hädda pärrast ka sured koerad nende peäle, kes purrelessid ja hirmsaste neid kisksid, ja, kedda ial neist ülleannetumattest kiñni sadi, neid hirmutati rängaste, sest et nemmad sedda wäärt ollid. Wimaks tullid siis need üllejänud kül jalle taggasi, agga mis naad muud eest leidsid, kui kibbedat waewalist ello. Suur olli se kahjo, mis nemmad ollid maiamehhele ja teistele teinud; suur olli se hädda, mis nüüd se läbbi nende ennaste kaela peäle tulli, ja nemmad näggid selgeste et üksi, ilma wallitsusseta, ei ial sa korda, egga süñni rahhoga ellada. Hea hulk neist olli jo otsa sanud, muist karesid ikka weel sedda hirmo ja kanget nuhtlust tullewad, mis kangeka lusse läbbi teninud ollid, ja keik wiimsed näggid mitmest asjast

jast ennesel pudo ollewad, sest toito olli hopis kassinaminne anda, kui tännini, ja tö läks ka raskemaks. Kül wandusid nüüd sedda pettist rebbast, kes wallega neid olli hukka saatnud, agga mis se nüüd ennam aitis? —

Tallopoiad ja keik wiimsed allamad ei olle kül mitte loiukste sarnatsed. Nemmad on innimessed, kellel moistus ja tahtminne lodud on, agga siiski on ka neil saatjat, juhhatajat, wallitsejat tarwis. Üllemaid peab ollema, kes allamattel oigust moistwad, neid hoidwad ja nende eest keikipiddi hoolt kandwad. Ello pölwed on mitmesuggused ma peäl, ja sedda möda, kui se pölli üllem ehk allam on, sedda möda on ka iggaühhel pölwel wallitsust ja toimetamist tarwis. Selle ma-

 peält-

peältse ello sees ei se woi teistwisi olla. Sepärrast woib siis iggaüks sest juttust oppida, et se töeste ikka kahjuks tulleb, kui allam üllema wasto panneb, kui ta sannakuulmatta wannematte käsfud ja tahtmist laidab ja teotab ja ilmaasjata wottab raskeks pañna, mis ta ommeti tännini teinud ja mis wannast aiast temma kohhus olnud. Ärgo olgo rummal innimenne kohhe walmis uekuma, mis pettised hulkujad könnelewad, kes agga meltga rahwast kiusawad ja wahhest nuhtlusse alla saatwad; ärgo salligo tühjad rummalad mö ted, mis ei sünni möttelda, ja mittokord hopis moistusse wasto on, ja ärgo töstko üksi walle-iuttud, mis läbbi rummala innimesse meel agga seggaseks lähheb. Wastopannemissest ja torkumissest tulleb ikka önneto luggu.

Wah-

Wahhest tulleb se läbbi nälg kätte, wahhest mu hädda, ja ikka on sest wihhastust, melehaigust ja kurwastust kül üllemattel, kül allamattel, kedda weel peälegi wimaks raske nuhtlussega karristakse. Ennam kitusse wäärt ja parrem se on, kui innimenne ka üllekohhut ärrakañnab, kui et ta kurja tiggeda wastopannemissega wimist head kautab.

2.

Ühhe rikka mehhel olli üks wanna kiwwi hone, kül wannal wisil ehhitud, agga siiski wägga kindel ja tuggew. Ka surusse polest ei olnud tedda laita, ja keik toad ja kambrid piddasid soia. Agga ei olnud nikkerdud liistid, egga kullatud nuppud, egga malitud ehk raiutud kuiud, egga muud tühja uhkust kussagil nähha.

Siiski

ki ta olli seestpiddi puhhas ja illus ja kölbas ellomaiaks iggaühhel. Päwa ja ö aegus, kui päike paistis ehk kui kange tuul ja torm puhhus, ikka sündis ellada. Pallawa päwa-paistusse eest sai suwwel warjul miñna ja kui talwe pakkane külm oues olli, ei olnud selle hone sees suggu sest külmast tunda. Nenda se hone olli seisnud jo mitto ja mitto aasta, ja ei olnud ei parrandamist egga toetamist temmal tarwis olnud. Agga nüüd hakkas se maiamees, kelle pärralt se hone olli, mõtlema, et ta kül ommeti weel parrem ja illusam woiks olla, ja ei sallind tedda ennam sel wisil. Aknad ollid nüüd temma melest wägga pissukesed, kattu wägga kõrge ja raske, ukseb wägga kitsad ja ei mitte nigel paigal, ja mis ta muud tühja wigga leidis, sest et se ei olnu ue

wisi

wisi järrel. Ka need tolid, lauad, woodid ja mis muud hone sees tännini olli olnud, ei kõlband temmal ennam; ühhe sannaga, ei suggu olnud ennam temma mele pärrast. Sepärrast wottis temma kätte ja hakkas nüüd keik ueste ehhitama. Kül ta kiskus kattukse, mis wägga kindel weel olli, mahha, kül ka monned mürid, mis wägga tuggewad ollid, kül ta murdis mürid lähhi, ja teggi teised aknad ja ukseb, ja ehhitas ned uhked pörrandad ja läed, ahjud ja treppid. Hone sisse pandi keikssuggused ue wisi järrel tehtud asjad ja riistad ja ei jänud ühtegi, kuida wannast olli olnud. Agga kas tel rikkal mehhel sest olli kassu ehk surem röom ja rahho? Ei koggoni. Keik omma warra ja rikkust olli temma selle tühja ehhitamisega ärraraiskanud, ja sai se

läh-

läbbi kehwaks waeseks mehheks. Peälegi ei ta saand rahhoga ellada selle ue hone tees. Puhho sündis siin, puhho seäl wigga, ja ikka olli uut parrandamist tarwis. Katuksest jooksis wihm läbbi ja rikkus keik ärra, mis palio rahha olli maksnud. Külm tuul puhhus aknade ja uksede wahhelt sisse, ahjud aiasid suitso sisse ja korstnad ei tomband suitso oiete ülles. Külm tahtis ärrawõtta neid, kes seäl ellasid, ja pahha aur niiskest seinadest rikkus terwistki ärra. Hädda olli seäl sees ellada, ja perremees kahhetses isse, et ta sedda tühja tööd olli kätte wõtnud, agga mis se kahhetseminne nüüd ennam aitis? —

Sest juttust woime õppida, et se ei kõlba mitte, kui meie head wannad seädus-

dused ja wisid laidame ja põlgame, mis läbbi ommeti tännini rahho ja römoga ellasime. Sesamma waene luggu tulleb nende kätte, kes kurjaste need head ja õiged ellowisid mahhajätwad, mis nemmad jo ommast wannemist pärrisid, mõtteldes, et kui nemmad omma rummala mele järrel wõtwad wanna õigusse ja seädusse wasto panna, ja teist wisi ellada, kui enne ellati, et siis parrem põlli neil peab ollema. Need rummalad petwad agga isse ennast, ja leidwad hädda ja õnnetust. Jägo seisma, mis wannast aiast taragaste muimeste heaks üllematte ja allamatte wahhel seätud ja ehhitud on! Ärra olle julge, sedda mahhakiskuma, mis rahho ma peäl üllespeab, sest ei sinna joua parremat asemele sata. —

3.

Üks seäst kaebas ükskord wägga omma hädda. „Suremad kurjateggiat, üt„les temma, ei olle siin ma peäl, kui pä„soke. Saab ta meid agga nähha, siis „on korralt ots meie peäl. Jonega „wõttab ta meid kiñni ja nelab „meid ärra. Agga miks ma ka siin „oues lendan? Eks ma woi eest ärrapõg„geneda, kuhho temma ei sa? —" Nenda ta ütles, otsis kohhe warjopaika, ja lendas ühhe wanna lauta sisse. „Eg„ga siin nisuguſed mõrtsukad ommeti ei „olle," mõtles temma. Agga oh kuida pettis ta ennast! — Hopis surem kartus tulli siin ta peäle. Ta näggi, et keik seinad, nurgad ja laggi õmbliko wõrkusid täis ollid, ja õmblikud isse agga wahtsid, et tedda piddid kiñnisama. Waewalt peä-

peäsis ta nende käest ja kaebas ueste omma hädda. „Agga eks ma olle halp ja rum„mal?" hüdis ta wäljatulles. „Moisa „toad ja kambrid ei kela mul ükski. Eks „ma lenda seña, ja ella seäl rahhoga, „kus ei päsokesſed pessa, egga õmblikud „wõrgud ei tohhi tehha:" Nenda ta läks lendes seña. „Oh kui hea on mul siin „ellada, siin woin kartusseta lendada, ei „olle tarwis ei päsokesse, ei õmbliko eest „wärriseda." Wata, õhto tulleb kätte, suur hulk küünlaid pannakse toade ja kambritte isse põllems. „Kuida wilgub keik „mo silma ees! misſuggune suur walgus „leigib minno ümber! Otse kui päwa ai„al saan keikipaiko lendada." Nenda kitis temma omma uut elloasset. Agga oh sedda rummalat! omma sure rõmo sees ei pañnud ta küünla tuld mikski, lendas wäga-

wägga liggi, pölletas tiwad ärra, ja kukkus otsekohhe tulle sisse. Nenda leidis ta siin surma, mis ta ni wägga kartis, kühjast römust otse joobnud läks ta holetumaks, et arwand suggu kahjo ennam tullelwad ja sai äkkiste hirmsa kibbeda otsa kätte.

Sest juttust saab innimenne paljo head moistma. Iggas ellopölwes, iggas ellokohhas on innimesel omma hädda ja omma murre jäetud ja ei selle ürrikesse ello sees olle ükski sest üsna ilma. Ei seäl jures olle muud nou anda, kui et targaste, ja nenda kui moistlikkul innimesel sünnib, iggaüks isse ennast hädda eest katsub hoida, tedda, kui ta peäle tulleb, jouds möda wähhendada ja mitte tühja kaebamisse ja nurxisemisse läbbi tedda sure-

ramaks ei tösta. Iggaühhel on omma koorm, mis teine wahhest ei tunne ja temma asemel keggoni ei jouaks kanda. Küllab seäst mötles päsokesel ja ömblikul ei ühtegi waewa ollewad, agga eks neil olle ka isse waenlased, kes neid jälle takka kiusawad? —

Ka woib iggaüks sest juttust moista, et se ei kölba, et innimenne omma pärris asset ja kohta, mis temmal seätud on, wallatumal kombel mahhajättab, ja jänese liinna lähheb, mötteldes, et teises paikas parrem luggu on. Seäsel on se algmisest lodud, et ta oues taewa al peab lendama. Siisti jättis sedda ello mahha, ja otsis karja lautas ja moisa toas parremat asset ja suremat rahho. Agga kas leidis? — Woi ka! —

Lug-

Luggu läks weel sandimaks. Nenda läh-
heb innimesse luggu mitto ja mittokord
pahhemaks, kui ta ärrakargab ja pelgus
seisab. Olli tal kül ehk pärrispaigal ka
pissut hädda, siis ei olle temma sest ka
wööral kohhal ilma, ja wahhest lähheb
se ni ütlematta raskeks, et ei joua sedda
wimaks kanda ja enneaegne surm tedda,
kui üht mahhajäetud, ärranelab. Kül
nalg ja külm tapwad wahhest, kül antakse
ka ilmaasjata hirmo ja pannakse liiga tööd
peäle, ja ei olle kelle jures tohhiks öigust
nouda. Ei se önnetus ep olleks juhtund,
kui olleks paigale jänud.

Wimaks tulleb siin tähhele pañna, et
se innimesse kohhus on, allati walwata
ja murret kanda, et kahjo, önnetus ja
enneaegne surm, temma ennese sü läbbi ei
tul-

tulle. Isseärraniste siis, kui sa römo
pead ja head ja maggusat maitsed, siis
ärra olle seäse sarnane, kes römustades
lendas, ja ei pañnud küünla tullokest
tähhele. Ärra minne tühja römo läbbi
liigjulgeks, ja mötle ikka, et kahjo ja
hädda pea woib kätte tulla. Teises peus
naer, teises nut. Tänna kuld, hom-
me muld! Eks need olle ühhed tössised
sannad? — Sepärrast olle iggal aial
nobbe tähhelepannema, mis kahjo woib
sata, ja wahwas, sedda omma joudo
möda ärrakeelma. Ärra olle moist-
matta, waid moistlik, römo kassi-
naste ja targaste piddades, ja ärra
surustelle, kui so kässi hästi käib, sest
homme ehk on teine järg jo käes, ja hädda
sulle, kui sa omma holetusse läbbi sedda
saatsid! Olle siiski allati walmis, risti
en-

enneſe peäle wõtma, kui ta tulleb; katſu agga, et ſa isse temma ſüüſt lahti olled.

4.

Ühhe wanna ouna pu kõrges ladwas perre oues, istus ükskord üks rääſtas, ja kigutas ennaſt okſade peäl, kus illuſad õied tedda rõmuſtaſid ja õhto-tuul tedda jahhutas. Wahheſt ta hüppas ühhe okſa peält teiſe peäle, pea läks lehte warjo, ſiis jälle kuhho päike iſojalt temma peäle paiſtis, ja teggi ſeſt kõrgeſt ladwa kohhaſt ſuurt luggu ja kärra.

Selle pu al kõndis üks kuk. Temma ſai omma perrenaeſe täieſt peuſt ſeäl omma toito, ja need rohked oddra iwwad, mis ta ſeäl leidis, ollid temmal hopis armſamad, kui need ouna õied, mis kõrges

üllewel õitſeſid. Temma armastas maddaluſt, ja ei ſallind tühja kõrguſt, mis temmale ei kõlband; ta olli rahhul, kui ta ommade hulkas mõda ouet kõndis, ja ei noudnud pu ladwa, egga muud liig kõrget aſet.

Agga uhke ſurelinne rääſtas pilkas ja naeris tedda ſeält üllewelt. „Kes need „tiwad ni kangeks ſul teinud? Oh, ſa „rummal, ſulled ſul on, ja ſiiski ſa ei ſa „kõrgeſſe lendada. Eks ſul olle häbbi? — „Otſego ilma tiwata ſa ellad, mõda maad „jalg jallalt astudes, ſibblid liwa ja mulla „ſees, ja aiad ſitta-hunnikud laiale. Et „lenda ommeti ülles! eks ſa willets ſiis „nä minno rõmo, ja head põlwe ſiin pu „ladwas istudes, kikudes, ja lauldes?"

„Et

„Et olle waid, wennike, „hüdis kuk,“ „kes körges ellab, sel ka enneminne tulleb „wahhest raske kahjo kätte, kui sel, kes „maddalast ellab.“ Kui ta jal sedda sai öölnud, tulli kul ja wiis sedda uhket rääs-tast, kes ni wägga surustelles ja hoo-plis, seält ladwa otsast äkkiste ärra, ja kuk jäi omma paigal järrele.

Se tulleb tühjast kiitlemissest ja surus-tellemissest, ja nenda saab kurri uhkus, kui ta teisi peälegi pölgab, pilkab ja nae-rab, wahhest kohhe omma palka kätte. Hoia ennast, sedda head, mis sinnul on, ja teisel pudub, teise ette wiskamast ja hooplimast. Mötle ikka, et kui sa ehk kül surema au sees olled, siiski ka sel al-lamal jälle on omma ossa römo ja head jäetud, mis sinna ehk koggoni ei tuñne. Kuk sai omma toidust perrenaese käest, ja rääs-

räästas olli sest ilma. Räästa sarnatsed on isseärraniste need hulkujad, kes wah-hest alwast suggust said suremaks töste-tud, ja nüüd teisi pölgwad, ja ommast ello pölwest suurt luggu tewad. Räästa wisi nemmad lobbisewad kül paljo, agga ei tea isse ommast juttust arro tehha, et kül wahhest rummalaid püüdwad petta. Panneb agga neid öjete tähhele, siis lejab mittokord, et ei koppikas taskus, egga leiwapolloke kortis, ja mees isse agga hiphurrakas. Saab siis ka wahhest äkkiste otsa.

Keige alwema rahwa seas kulukse wahhest kaebamissi ja nurrisemissi et nem-mad wägga maddala ello pölwe sees pea-wad ellama, kus ei olle sedda körkust, egga sedda suurt joudo ja römo, mis, nen-

nende arwates, neil on kes surema au sees on. Ja kui nemmad ka ehk ei kaeba ja nurrise ollekohe, siiski ommeti mõtlewad monned tedda wahhest ommas süddames, ja arwawad, et Jumal otse neile liga teinud. Agga se on üxna tühhi mõtte. Meie kuk, selle jutto mõda, on targem. Temma ütleb: „kes „körges ellab, saab enneminne kahjo ja hädda näggema," ja temmal on mittokord oigus. Üks, kes sure au järge peäl istub, kellel palju joudo käes on, peab kahhewõrra ennam wastopannema, et sure jouo läbbi temma mitte liga mailma rõmo ei otsi, ja sega kül wahhest surema patto teeb, kül ka ihhule haigust ja waewa sadab. On ta ükskord hakkanud kidduma, kül ta siis wahhetaks hea melega alrema Tallopoiaga, kui sellel agga ter-

terwis käes. Nääb ta enneaegse surma tullewad —, oh! ta oñnaks keik auja rikkust ärra, kui ta weel wois omma ello pissut jätkada. Se waene, kes maddalus es ellab, ei tunnegi wahhest need haigused, pattud, willetsused, mis sel üllemal juhtuwad. Ning eks sel üllemal ka ikka olle surem wastus ükskord anda, kui allamal? — Sepärrast ärra nurrise ja kaeba, sõ omma leiba, mis so osaks seätud ja ussu kowwaste, et ka se rõõm, mis sul sest tulleb, et so ommaksed sind armastawad, mittokord neil pudub, kes sinnust üllemad on.

5.

Kaks warga warrastasid ükskord ühtlase ühhe hobbose, ja läksid temmaga omma teed. Ni pea, kui nemmad hea tükki maad ollid sõitnud, ja paksu meisa war-

warjo sanud, wotsid nemmad puhkada. Agga nüüd tousis riid nende seas, kelle ommaks se hobbone piddi jäma. Üks ütles: „minna tahhan sedda ennesele pid„dada.“ Teine hüdis: „mis sinnul „temmaga tegaemist? eks minnul olle ka „ossa temmast?“ — „Pea suud,“ wastas teine ja löi kääd russikusse, „weel „tänna kui agga kaupa saan, müüm ma „tedda ärra.“ — „Ei koggoni“, ütles teine, „eks se olle minno?“ — ja jenega hakkasid mehhed teine teise karwo kinni, kiskusid ja pekksid teine teist urmseks ja werriseks. — Üks kolmas warras, kes kaugelt metsa warjus sedda riido selgeste olli kuulnud ja näinud, tulli nüüd tasja hiljokeste, ja wõttis äkkiste tedda warrastud hoost, astus selga, ja sõitis kui tuul temmaga ärra. Nenda ollid mol-

mo llemadwargad, kes riido läksid, nüüd temmast ilma, ja hobbone kolmandama käes. — Se, kelle omma se hobbone olli, hakkas kohhe omma takkaotsima, ja õnneks leidis ta tedda pari päwa pärast selle warga jures, kes tedda teiste kaest olli ärrawõtnud. Et ta kül essiteks ennast wabbandas ja ütles, tedda ostnud ollewad, siiski tal ei olnud ühhesuggust kõnnet. Tedda widi kohtusse, ja seäl ta tunnistas keik üllest. Need teised kaks warga said ka kinniwõetud, iggaüks sai sedda mõda omma nuhtlust, kui ta tõ wäärt olli.

Kui kaks kurja ja õela innimest teine teisega sõbbrust tewad, siis ei olle sest sõbbrusest ellades suurt luggu piddada. Sõbbrus innimeste wahhel on üks kallis ja maggus asi, ja kes ühhe ustawa sõ-

söbbra leiab, selle pölli on röömsam, ja parrem, kui selle rikka ja sure mehhe pölli, kellel rahha ja joudo kül, agga söbbre ei olle. Agga, kui se söbbrus kindel ja jädaw peab ollema, siis peab temma öiglaste wahhel sama ehhitud, kes kurja ei salli ja head armastawad, kes mitte agga omma, waid ka teiste kasso peäle mötlewad, ja keikipiddi helded, lahked ja järrelandjad on. Kurjad tiggedad innimesed leppiwad agga señni ühte, kui nemmad ühhes patto tewad. Kohhe pärrast sedda lähwad nemmad mittokord jo riido, nenda kui siin ueed kaks warga.

Kes ühhe pattule süddames maad añnab, lähheb höipsaste ka keik muud kurja teggema. Warras hakkas essite agga wargusse patto noudma, agga eks sest

sest tulle pea mu kurri ello? Enne kui ta isse ehk arwab, on ta jo riakaks, tapplejaks ja mörtsukaks sanud, nenda kui siin neist kahhest wargast loeme, kes teine teist urmseks ja werriseks pekstid.

Kui warras arwab, keik targaste seädnud ja hoolt kañnud ollewad, et wargus ei pea tousma ja et se temma kätte peäb jäma, siis on wahhest teine pettis, kawwalam tedda, öige liggi, kes sedda äkkiste ärrawiib ja ei warras tohhi sanna lausta. Jo mitto jäi selwisil sest ilma, mis ta üllekohto ja pettusse läbbi olli ennese pole kisknud. Eks siis olle wargus iggapiddi üks sögge ja meleto assi, häbbiks, teotusseks ja kahjuks iggaühhel? — ning wargusse palk, häbbi ja hirm, käib otse warga jäljede sees. Pea tulleb keik

pä

pâwa ette, ja siis on kibbe nuhtlus warga palk.

6.

Kewwade laulda.

Südda hüppab römustades,
Talwe aeg on möda läind;
Lumme kartet sullatades,
Päike meile soia teind.

Metsad löwad pakkatama,
Rohho-ma jo haljandab;
Orras wörsub, keswatama
Rohket wilja ruttustab.

Asad, luhhad, arrud, sood
Woido wötwad kaswada,
Talwe lumme wessi woud
Indsid neile wägge ka.

Öpik laulab, leokenne
Lendab lauldes, käggi löob
Omma wisi, päsokenne
Poegedele pessa teeb.

Wiimsed lomad, pessa kaitstes,
Pari miñna ruttawad.
Suise ello römo maitstes
Karja lapsed öiskawad.

Wannad, nored, mingem töle
Harrigem maad keigest wäest;
Siis ei tulle waesus peäle,
Siis saab leiba ommast käest!

7.

Pu-Kandja.

Üks suur herra, kes tee peäl olli, näggi kuida üks mees omma naesega puud kandsid. Kui se mees olli hingand ning need puud jälle selja peäle wottis, siis ütles temma: oh Adam! oh Adam, sinno eksitus! siis küssis herra: miks teie siis Adama ülle kaebate? Se mees kostis: olleks temma mitte sönud sest puust, mis ärrakeeldud olli, siis olleksime meie mitte piddand waewaga ja omma palle higge sees omma leiba söma. Siis ütles herra: kui teie olleksite Adama ja Ewa assemel olnud, siis olleksite teie nendasammoti teinud. Pukandja kostis: kas meie? meie! meie ep olleksime mitte sedda teinud. Hea kül

kül, ütles Herra: saame nähha! Tulge minno liñna, seäl peate ilmatööta ellama, ikka lustilikkud ollema, söma ja joma, igga korda kolm wagnaid laua peäle saama, agga sedda wahhelist wagnat ei pea teie mitte katsuma. Kui teie sedda ei jätta mitte katsmatta, siis ma aian teid jälle ärra. Siis nemmad mollemad langsid herra ette mahha, tännasid wägga ja ütlesid: Jummal hoidko meid, et meie sefuggust armo peaksime pölgma! Kui nemmad ollid liñna tulnud, siis said nemmad kaks kord päiwa sua, ja iggakord kolm wagnad laua peäle pantud. Kahhe wagnatte sees olli lihha ja leent, ja kolmas olli kanega kinni pantud, mis ükski piddi katsuma. Öllut ja wina sai ka rohkeste antud. Kui nemmad ollid tükki aega liñnas olnud ja ennast läbbi sö-

sõnud, siis naene iggatses teáda, mis selle kolmandama waagna sees piddi ollema? Mees ütles nae e wasto: árra katsu mitte; tänna Jumalat se õnne eest, mis sees meie olleme; hoidkem ennast, et meie ihhaldamisse lábbi ei rikku omma ellamist ja se lábbi keigest õnnest ilma jáme. Naene kostis: egga ma tahha jo niidagid wõtta; ma tahhan sedda kaant nattukse üllestõsta, ja waatada, mis seál sees peaks ollema; mis herra sest teab? Úkski ei nä sedda. Mees kartis ja tahtis mitte lubbada. Aga naene ütles: árra karda úhtegit, polle wigga mitte! Siis ütles mees: minno polest tõsta agga edda kaant hiliukeste, ja minna tahhan waatada. Nenda kui se naene sedda kaant üles tõstis, peasis lahti úks hirr. Naene tohtus nenda, et ta werrises,

ses, ja mees hakkas nutma. Kui herra selda kuulda sai, käskis temma nendele need waanad nartsud ja hilbud jälle anda ja neid árraaiuda omma tõ kallal, et nemmad agga piddid eespiddi isseenese peál ja mitte Adama pärrast kaebama.

Õppetus.

Jhhadalminne ja himmo on patto hakkatus; sest himmud saawad laiskusse lábbi woimust, ning nenda on laiskus kurati pea paddi. Árra kaeba siis mitte teiste ülle, waid so ommad pattusid himmud teewad sind waeseks inimesseks.